

SLOVENSKI NAROD

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon' št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Berlin, 22. avgusta. r. Včeraj se je pričela konferenca nemških škofov v Fuldi. Vlada je izšla za to konferenco najstrožje, je ukrepe, škofijska palača, v kateri zaseda konferenca, je najstrožje zastražena, na tako da morejo točno kontrolirati, kdo prihaja in kdo odhaja iz palače. Listom je zabranjeno poročati o tej konferenci. Škofje razpravljajo o položaju katoliške cerkve v Nemčiji glede na kulturnobojne tendence nemške politike. Svoje sklepe bodo združili v pastirskem listu, čigar objavo pa je vlada že v naprej prepovedala. Kljub temu pričakujejo, da bodo duhovniki skupno pastirsko pismo katoliškega episkopata prečitali vernikom v cerkvah. V nemških cerkvenih krogi pričakujejo, da bodo škofje zavzeli zelo ostro stališče.

Sarajevo, 21. avgusta. r. Senator Atanasije Sola, narodni poslanec Ivan Božić, predsednik Neodvisnega kluba jugoslovenskih nacionalnih poslancev, in sarajevski poslanec Jovan Zagorac so pokrenili akcijo za organizacijo jugoslovenske nacionalne fronte v drinski banovini. Sestavljen je odbor, v katerem so mnogi ugledni Srbi in Hrvati iz banovine.

Kazmere v gotovih delih našega naroda in v nekih pokrajinah naše države zahtevajo posebno pozornost tako države, kakor tudi narodne celote. Tako zahteva interes države in naroda, da se skupina vprašanj, ki so znana pod nazivom »hrustovski vprašanji«, čim prej reši. Vsak poskus, da se ta problem reši v skladu s splošno narodnimi in državnimi interesi in avstrijskega priklada od katerekoli strani, bodo jugoslovenski nacionalisti vestno in nesebično podpirali. Pri tem pa trdno verujejo, da se problem more pravilno rešiti samo v okviru jugoslovanske politike in v skladu z načelom narodnega in državnega edinstva. Samo v resničnem jugoslovens-

Srbi, Hrvati in Slovenci so v etičnem oziru en narod in v skladu s tem more edino prava jugoslovnska misel biti so- liden temelj za napredek nacije in raz- voj države. Narodno edinstvo je ču- vstvo notranje, po usodi povzročene po- vezanosti Srbov, Hrvatov in Slovencev in prepričanje, da tvorimo vsi eno ed- nico, katere niti eden del ne bi mogel živeti svobodno in neodvisno življenje ter izven te celine razvijati svojih kul- turnih in gospodarskih sposobnosti. Samo v edinstvu nacije imajo peodini deli naroda možnost, da razvijajo svoje po- sebne kulturne televine in ohranijo

Zavedajoč se odgovornosti, ki jo ima do naroda in svojih sodelavcev, se je zbrala na predhodni sestanek dne 19. in 20. avgusta t. l. na Pohorju skupina

Pariz, 22. avgusta. r. Fiasko pariške konference treh velebil in odkritostnost, s katero celo službeni komunikacije priznava, da velebil niso sposobne najti niti osnovo za sporazum, je zapustila v Srednji in vzhodni Evropi sila neprijeten vtis. Naleščke posameznih evropskih držav, starekvano od praktičnih in taktičnih razlogov, ni docela odkritostno. Vlade in fisk so vsi na strani Italije, toda široki ljudski sloji, morda v edino izjemo Madžarske, simpatizirajo z Abesinijo. Vojaški strokovnjaki zelo različno presojaajo izgleda in izid italijansko-abesinske vojne.

V diplomatskih krogih prevladuje bo-

jazen, da morda ne bo postal akuten celotni problem kolonij, vsekakor pa se bodo sprožila številna afriška vprašanja in Evropa bo nekega lepega dne imela opravka z nepremagljivimi težavami, izvirajočimi iz afriških problemov. Nove evropske države, ki so nastale po svetovni vojni na podlagi mirovnih pogodb, smatrajo v italijansko-abeteskem sporu za najvažnejši moment dejstvo, da je Italija načela problem kolonialne revizije, ki pa bi se mogla razširiti tudi na Evropo in dovesti do razpada stresne fronte, kar bi lahko imelo za posledico obnovo revizionističnega pokreta v Evropi.

Dunaj, 22. avgusta. r. V avstrijskih vladnih krogih z velikim ogorčenjem zavračajo domneve, ki so se pojavile celo v uniformiranem avstrijskem tisku, da bi vojaška povezanost Italije v Afriki mogla oslabiliti njene interese in nje-
no akcijo v Srednji Evropi, zlasti pa v Avstriji in na Madžarskem. Pri tem opozarjajo avstrijski vladni krogi na velike italijanske manevre na Brennerju, ki jih smatrajo za dokaz, da je Italija slej ko prej čvrsto odločena čuvati nad neodvisnostjo Avstrije. Ob enem se nadejajo, da se bodo kmalu pričela pogajanja o podunavskem paktu ter da bo najkasneje do konca tega leta prišlo do sklenitve pogodbe. Stališče, ki ga je prvotno zavzemala avstrijska vlada, da namreč ne bo prišlo do oboroženega konflikta med Italijo in Abesinijo, je vatiškanskega izvora in odgovarja interesom katoliške cerkve, ki je prisilje-

na, zapreti oči pred položajem v vzhodni Afriki. Mnogi pojavi v Avstriji, zlasti nova politična romantika, se dajo tolmачiti samo s stališča papeške kurije. Potek pariske konference in njen fiasko pa sili sedaj k prilagoditvi pacifističnega stališča Vatikana dejanskemu položaju. Kljub temu pa se na Dunaju še vedno nadejajo, da bodo razmere prislile velesile k sporazumu ter da ne bo prišlo do vojne v vzhodni Afriki, marveč da se bo vsa stvar omejila na »kolonialno ekspedicio« Italije. K nikakor ne bi oslabila položaja Italije v Evropi, pa tudi če bi trajala več let. Spritno takega položaja smatrajo v avstrijskih vladnih krogih, da ni potrebna nikakršna preorientacija avstrijske zunanje politike. Tudi izboljšanje odnosov napram Mali antanti je docela v skladu s politiko rimskega pakta in ni v nasprotju z dosedanjimi taktiki.

Pariz, 22. avgusta. č. Pred odhodom iz Pariza je italijanski delegat Aloisio po naročilu ministrskega predsednika Mussolinija sporočil Lavalu, da želi Italija čim prejšnje zaključitev podunavskega pakta. Zaključna diplomatska pogajanja naj bi se vršila ob priliki septembarskega zasedanja sveta Društva narodov v Ženevi. La-

smel vsebovati nikakih določil o vzajemni pomoči. Berlinska vlada je proti takozvanim političnim paktom, Aloisi pa je Lavalu sporočil, da je Italija pripravljena sporazumeti se z Berlinom.

Tukajšnji politični krogi zelo obžalujejo, da akutno stanje, v katerega je zašlo vprašanje Abesinije, dokaj ovira rešitev vprašanja podunavskega pakta. Spor v vzhodni Afriki bo treba zato rešiti kakorkoli, samo, da bo mogoče pristopiti k ureditvi podunavskega pakta. V Parizu upajo, da bodo med izrednim zasedanjem sveta DN, ki se bo pričelo 4. septembra, neuradni razgovori tudi o podunavski konferenci, ki naj bi se vršila po vsej prički v Rimu ali pa v Firenci.

Rim, 22. avgusta, AA. Uradni list je objavil uredbno, s katero se znatno povečuje formacijsko stanje višjega častniškega kadra v vojskem letalstvu. Formacijsko število generalov eskadre se poveča od 2 na 5, divizijskih generalov od 1 na 7, brigadnih od 10 na 21, polkovnikov od 22 na 68, podpolkovnikov od 57 na 166, majorjev od 43 na 160 in stotnikov od 93 na 676.

V upravni službi in v drugih ustanovah vojaškega letalstva se bo formacijsko število polkovnikov povečalo od 1 na 8, podpolkovnikov od 5 na 45, stotnikov od 40 na 213, poročnikov in podporočnikov pa od 48 na 270.

Naposled se bo znatno povečalo tudi

formacijsko stanje v letalski inženjerski službi v glavnem komisarijatu pri letalstvu. Znatno večje bo tudi število podčastnikov in vojakov pri letalstvu.

Po teh izpremembah bo številčno stanje italijanskega vojaškega letalstva takole: 3061 častnikov (za 500 več), 7026 podčastnikov (za 1860 več), 30.396 vojakov (za 10.988 več).

Atene, 22. avgusta A.A. Italijanske oblasti na dodekaneških otokih so izdale celo vrsto strogih ukrepov, da preprečijo vsak pokret grškega prebivalstva, ki postaja čim bolj razburkan. Ukrep, ki ga imajo na otokih

dalje bolj nemirno. V vseh mestih na otokih so bile italijanske garnizije močno pojačane. Prav tako so pomnožili topove v trdnjavah na otokih. Italijanska vojaška uprava je zaslegla veliko število hiš za vojaške potrebe, večja poslopja pa preureja v bolnice za ranjence in bolnike iz vzhodne Afrike.

Položaj je kritičen

London, 22. avgusta w. Macdonald se je vrnil v London. Izjavil je, da smatra položaj za zelo kritičen. Gre za najresnejšo zadevo po letu 1914. Ministrski predsednik Baldwin in zakladni kancler Chamberlain se po svojem prihodu v London nista hotela izjaviti o položaju.

Addis-Abeba, 22. avgusta. AA. Prijave za vstop v abesinsko vojsko tako naraščajo, da je abesinska vlada sklenila odpreti nov urad, ki bo reševal take prošnje.

Značilen apel „Giornala d' Italia“ na uvidevnost Anglije

Rim, 22. avgusta. A.A. »Giornale d'Italia« piše o seji angleške vladne in pravi med drugim, da se je italijanska politika vedno nagibala k aktivnemu sodelovanju z Veliko Britanijo. Čeprav velja to sodelovanje v prvi vrsti za evropska vprašanja, pa je zdaj potrebno, da se razširi tudi na Afriko. Ta politika sodelovanja mora stremeti za ohranitev mira in za zaščito civilizacije. Če se evropski narodi ne bodo mogli zediniti, tedaj bo vse propadlo, ker jih veže ista usoda. Zato morajo tudi skupaj rešiti ista temeljna vprašanja. Tradicionalnega sodelovanja med Italijo in Anglijo v vzhodni Afriki, ne rusi Italije, čeprav je koristila dozdaj samo Angliji, pač pa jo izpodkopava Anglija s svojim odporom. Zasedba Abesinije s strani Italije bi pomenilo za Evropo, da se je velikemu narodu omogočilo delo in razviritev, kar ni mogoče omaloževati. V obnem bi okrepilo vse elemente miru in

konsolidacije. Zdaj je napočil čas, ko si mora Italija sama krojiti svojo usodo in si zavarovati bodočnost s tem, da nikomur ne vzame ničesar. Želimo, da bi angleški imperialisti, ki so ustanovili ogromno cesarstvo na trdnih temeljih discipline, odporne sile in idealne hrabrosti, doumneli razloge in stališče Italije, ki razpolaga z istimi viri.

Pariz, 22. avgusta. z. Kakor poroča-
jo današnji listi, se bo vršil proces pro-
ti marsejskim morilecem Rajčju, Kralji-
ču in Pospištu dne 2. oktobra pred po-
rotnim sodiščem v Bouches du Rhone.
Sodniki in uradni oklenitlo, da se okoli-

Ankara, 22. avgusta. AA. Vest, ki so se zadnje čase širile po Carigradu in priletno v tuje liste o velikih aferah državnih uradnikov, so se pokazale resnične. Država je kakor govore, oskoderana za blizu 4 milijone turških lir. Preiskava se vsi proti 81 državnim uradnikom, med katerimi jih je 40 na višjih mestih. Kazni za takšne primere so na Turškem zelo stroge. Znašajo namreč zapor do 10 let in velike denarne globov, ki bi v tem primeru znasale več milijonov turških lir.

Budimpešta, 22. avgusta. AA. V zvezi s nedavno objavljenimi statističnimi podatki, je časopisje v skrbah radi neprestane, ga padanja prebivalstva na Madžarskem. V zadnjih 50 letih je "prirodni prirastek" prebivalstva padel za 50%. Od l. 1881 do l. 1890 je bilo na tisoč prebivalcev 41 rojstev in 32 smrtnih primerov. Za leto 1933 kaže statistika samo 21,5 rojstev in 14 smrtnih primerov. Madžarski listi naglašajo, da bodo Madžarsko, če se bo to padanje prebivalstva nadaljevalo, prepravili Slovani in Nemci.

Britvice iz stekla

Praga 22. avgusta. A.A. Českoslovaška steklarski industrija, ki se nahaja v precejšnji krizi, je začela izdelovati vse bolj in bolj nove stvari, da bi čimbolj zaposli. la svoje delavstvo. V najkrajšem času misli vreči na trg britvice iz stekla, ki naj po kakovosti zasenčijo tudi najboljše jeklene britvice.

Rigorozna štednja v Rumuniji

Bukarešta, 22. avgusta. AA. Rumunski ministrični svet je izdal odlok, po katerem se zaradi varčevanja s tujimi delovizami prepove pošiljanje delegacij v ino zemstvo na mednarodne kongrese in konference. Izjema velja samo za uradne delegacije, ki potujejo na državnih zadevah ali v interesu narodne obrambe.

Prebivalstvo Italije

Rim, 22. avgusta. AA. Agencija Stefani poroča: Po zadnjih podatkih je štele italijansko prebivalstvo v kraljevini koncem julija 43 milijonov in 316.000 duš.

Milijonarjevo maščevanje

Newyork, 21. avgusta, AA. John Rockefeller mlajši, sin znanega milijarderja in dobrotnika, je protestiral proti novim finančnim zakonom na posebno izviran način. Ko je Roosevelt zahteval od kongresa, naj sklene zakon na dedščine, je John Rockefeller mlajši prodal za 77 milijonov dolarjev pe-
roblejskih akcij in denar nato razdelil med dobrotodelna in umetniška društva. Ravnal se je po svojem očetu, ki je že četrtino svojega ogromnega premoženja poklonil v podobne svrhe. Na ta način je država izgubila 32 milijonov dolarjev za take in davke.

jo zaradi umora in zločinške organizacije. Obtožnica bo te dni definitivno sestavljena ter dostavljena obtoženemu in njegovim zagovornikom, ki pa še niso določeni. Sodni jan hode na koroško zasodantni novinarja sodnika.

**Naročite — čitajte
„LJUBLJANSKI ZVON“**

1

Paul Voss, direktor Leipziškega velesejma

Leipziški velesejem v svetovnem gospodarstvu

Beograd, 21. avgusta

Če se je v preteklem konjunkturalnem ciklu depresija polagoma umaknila ponovnemu gospodarskemu razmahu, se to ni pokazalo samo v pozitivni notranji trga, temveč prav tako tudi v razmahu svetovne trgovine. Čeprav je bil ta celotni časovni spredaj in je s tem pripomogel k odstranitvi zastoja v notranjem gospodarstvu, a tem, da je pritegnil panoge, ki so dotlej živlele gospodarsko še primitivno življenje, v svetovno izmenjavo dobrin. Nič ni za trenutni konjunkturalni položaj sveta značilnejša od pomanjkanja te po izkušnjah v preteklosti lahko rečemo normalne medsebojne zveze. Tudi na nedavnem zasedanju mednarodne trgovske zbornice je bilo ugotovljeno, da je sicer nastopila v mnogih državah očitna pozitivna notranja konjunktura, da je pa ostala svetovna trgovina še vedno na prejšnjem nizkem nivoju.

Za kaj gre in kaj ima s tem opraviti velesejem v Leipzigu? Skoraj nikjer se ne da konjunkturalni pozitivni kakor prej pripisovati vplivu samozdravilnih moči gospodarstva, temveč konjunkturalni političnim ukrepom države. Tem ukrepom pa ne odgovarja na drugi strani odprava vseh onih metod, ki so dovedle do skoraj nepojmljivega zastoja v svetovni trgovini, visokim zaščitnim carinam in kontingentom, valutni negotovosti in prisilnemu deviznemu gospodarstvu. Povpraševanje po proizvodih tujih gospodarstev, pa naj bodo že sirovine ali izdelki, je povsod na svetu zelo veliko. Toda do veljave ne more priti, ker so ovi re, izvirajoče iz zunanje gospodarske politike in valutne politike posrednih držav, skoraj nepremagljive.

Ned takim razvojem se moramo zamisliti. V narodnih gospodarstvih, ki niso povsem s avtoritarnimi — in katera naj bi bila to? — mora samo iz notranjega gospodarstva izvirajoča konjunkturalna pozitivnost niti zadeti na ovire, če ni do gotove meje izpolnjenosti tudi s povečanjem izvoza. Konjunkturalna pozitivnost pomeni zvišanje proizvodnje in s tem naraščajoče povpraševanje po sirovinah, ki mora biti zaradi nenekne razveljavljive zalog sirovin in možnosti njihove proizvodnje deloma vedno kriti iz inozemstva. Odkod naj vzamemo protivrednost za povečani uvoz sirovin, če izvoz ne narašča ali če celo še vedno pada? Na drugi strani pa: Vsako narodno gospodarstvo ima produkcijske panoge, ki so — večinoma zaradi dolgega zgodovinskega razvoja — tako močno izvozno orientirane, da se brez pozitivne izvozne dane produkcijske možnosti nikoli ne dajo v celoti izkoristiti, da bi moral zopet v celoti za obratovanje usposobljeni notranji trg vsaj deloma prevzeti njihova izdelke.

Na oživljenju svetovne trgovine torej niti z zanimanjem samo izvažajoči trgovci ali pa posebej na izvoz navezani industrijalet; to je narodnogospodarska nužnost, če hočemo, da se nam v celoti posreči pozitivne gospodarske procese in odstranitev temeljnega socialnega zla naše dobe, velike brezposelnosti. Mnogo je torej ležalo na tem, da ohranimo žive in delujoče vse one ustanove, ki so neobhodno potrebne vsaj za ohranitev svetovne trgovine v dosegljivem obsegu. Nobenega dvoma ni, da spada med te ustanove v prvi vrsti Leipziški velesejem. Leta nikakor ni izključno

nemška zadeva. Ne samo med kupci, temveč tudi med razstavljalci so pripadniki tujih gospodarstev zastopani v lepem številu. Poleg tega je pa sedanjí zunanjetrgovinski položaj Nemčije tak, da more svoje kupovanje na inozemskih tržiščih dvigniti samo, če more povečati tudi svoj izvoz. Uspeh letošnjega jesenskega velesejma v Leipzigu, ki se prične 25. avgusta, tudi glede plasiranja nemških izdelkov v inozemstvo, bi torej ne prinesel koristi samo nemškemu gospodarstvu, temveč tudi svetovnemu in bi pripomogel k temu, da bise polagoma zopet izravnavalo doseženo nenormalno razmerje med pozitivno notranjega trga in stagnacijo v svetovni trgovini.

Baš v tem svojstvenem konjunkturalnem položaju lahko izpolni Leipziški velesejem še drugo važno nalogo. Iz notranjega gospodarstva izvirajoči poseben razvoj konjunkturalne postavljaja namreč še drugo nevarnost, da izgubi država produkcijsko tehnično in kakovostno takorekto priključek, da se odkloni poseben razvoj od trenda splošnega razvoja svetovnega gospodarstva. Tudi to v preteklosti ni šlo, ker je silile veljavni trg k neprestanemu preizkušanju lastne sposobnosti konkurentov. Po pravici je

vodja nemškega bankarstva Otto Christian Fischer odklonil popolno izločitev Nemčije iz svetovnega gospodarstva tudi zato, ker je svetovni trg znanca svetovnega tekmovanja mednarodnih tehnik in v gospodarstvih sposobnosti. Narodno gospodarstvo, ki ne more več sodelovati pri tem tekmovanju bo kmalu doživelo popuščanje svojih tvorilnih moči in bo izločeno iz svetovnega gospodarstva, ker ne more več korakati z njim. In to veliko tekmovanje sposobnosti narodnih gospodarstev se bo videlo na velesejmu v Leipzigu neposredno in jasno. Na najmanjšem prostoru in obenem — časovno — svetovni trg, ki je končno le abstrakten pojem, sploh ne more doseči — ima obiskovalec možnost direktno primerjave uspehov na eni in na drugi strani. Tako torej lahko velika velesejmska revija pripomore k temu, da se poedina narodna gospodarstva ne bodo vse preveč — in potem nevarno — razvijala vsako v svojo smer. Tako zapolni vrzel tam, kjer zaradi medsebojnih trgovsko-političnih pregrad posrednih držav neposredno delovno tekmovanje ne more več v enaki meri kakor prej zagotoviti skladnosti razvojnega tempa in razvojne smeri.

Velesejem v Leipzigu pomaga znova pozitiviti svetovno trgovino in je arena mednarodnega delovnega tekmovanja. Kot tak mora izpolniti tudi novo nastalo svetovnogospodarske naloge in je zato pri svojstvenosti sedanjega konjunkturalnega položaja v svetu še bolj neobhodno potreben kakor kadarkoli.

Maginotova obrambna stena dograjena

Z 240 km dolgim pasom najmodernejših utrd se je Francija zavarovala proti Nemčiji

Maginot

O stilih utrdah na francosko-nemški meji smo že govorili na tem mestu. Francoska Maginotova linija, kakor se imenuje najmočnejše utrdbe, kar jih je bilo kdaj zgrajenih, je že dograjena. V zemljo je pgrezenjenih 300 najmodernejših utrd, ki se po pravici imenujejo »stolpi smrti«. Skladišča so polna in topovi stoji na svoji mestih. Zastojne telefonske povelje in vsa vzhodna Francija bi sejala ogenj in smrt.

Veliki kitajski zid, silni Hadrianov nasip, ki so se za njim skrivali Rimljani pred napadi divjih tolp, pa niti sijajne Hindenburgove utrdbe med svetovno vojno se še daleč ne morejo primerjati s tem pasom jekla in betona. Maginotova linija deli Evropo v dva dela in Francija je stela za njo pol milijarde švicarskih frankov. Že leta 1928 so bili dovoljeni prvi krediti za narodno obrambo in že takrat je armada nevidnih jeklov, skrivaj pred očmi najradovednejših turistov na francoski strani Rheina tajno kopala in rila pod zemljo. Zjaj se izmenjala to armada druga, mladi rekruti Francije, ki morajo del svojega dvestoletnega vojaškega roka odslužiti v 240 km dolgim pasu utrd, da se seznanijo s težavno tehniko te ogromne podzemne trdnjave.

Vsa Maginotova linija je zdaj stalno zasidena in vsak hip pripravljena na vojno. Mnoge utrdbe so prav za prav skrivna gnezda strojnih pušk, ki lahko vsak hip zapojo. Druge utrdbe so zopet ogromni arzenali, polni najstrašnejšega vojnega orožja, kar si ga je mogel izmisliti človeški duh. V drugih utrdbah so zopet enedilšča celotnega omrežja podzemnih železnic za hitro prevažanje streliva. Ti vlakci pa lahko seveda po potrebi prevažajo tudi vojaško in najtežje topove.

Vojaški strokovnjaki trdijo, da je Maginotova linija iz vidika utrjevalne tehnike tako popolna, da je ne bo mogla nikoli nobena armada podreti. Edina možnost bi bila bombardiranje iz zraka v taki sili, kakršne si še enkrat niti misliti ne moremo. Toda tudi tu bi bil uspeh zaradi debelih betonskih in jeklenih plošč nad utrdami zelo problematičen. Za to obrambno steno se lahko Francija po pravici čuti varno. Ime je dobila stena po pokojnem vojnem ministru Andreu Maginotu, ki je skupaj z maršalom Petainom, generalom Weygandom in generalom Denom — najposlednejši generali francoske armade po Fochovi smrti — izdele načrte za to edinstveno jelo. Že lani bi moralo biti to ogromno delo končano, toda vojna tehnika se je ta čas toliko zboljšala, da so bile potrebne na prvotnih načrtih nekatere spremembe, za nje pa tudi novi krediti. Zjaj se vleče ta silna obrambna stena od švicarske tja do belgijske meje.

Potain - Weygand - Deneney

šega opravka, se je z vso dušo posvetil temu življenju, od jutra do večera se je ukvarjal z galantnimi prisodničarji. Nikjer ni imel občanka, hrepenel je po razburilnih dogodkih in sesal sok iz življenja drugih. Razgovarjal se je s krčmarjem in snoval načrte, kako povečati dohodek krčme, kjer je stanoval. Spal je z mlado natakario, lastnik igralnice je naročil nove, elegantnejše mizice in zasluzil pri tem štiri sto cekinov. Bil je najljubši gost na jutranjih posetih pri kurlandski princesi, s pomočjo svojega spretnega Nikolaja Pfäffa je preskrbel iz ludwigsburških cvetličnjakov oranžne rože za hčerko poslanika generalnih stanov; kadar je sedela ta dama v kopeli in govorila s svojimi kavalirji, je smel sedeti najbližje nje na lesenem pokrovu kadi, iz katere je molela skoz odprto samo glava. Sklenil je ugodno pogodbo z nekim amsterdamskim draguljarjem glede brušenja kamnov, zapletel se je v prepir z nadutim, predrznim bavarskim plemičem grofom Tratzbergom in mu tako pošteno zavezal jezik, da jo je moral Bavarec naslednjega dne popihati iz Wildbada. Preskrbel je vrtnarju kredit za ureditev novega parka okrog zdraviliškega doma in zaslužil pri tem sto deset tolarjev. Vtrajal je za igral-

no mizo, ko so bili že vsi nemški gosposdji boječe odstopili, kot edini nasprotnik mladega lorda Suffolka in z vjučnim nasmehom je zaigral štiri tisoč cekinov. Oklofutal je trgovca, ki ga je hotel opehariti pri nakupu podveze za tri groša. Vsak dan je čakal v predsobi saseškega ministra — saski dvor je iskal posojilo — in stal je globoko sklonjen, gologlav, ko je prišel minister mimo, upirajoč srepi, ponosni pogled brez posravanja predse. Zavidal je Izaku Landauerju, ki je, ne meneč se za roganje poulične druhal, niti za prezir velikega sveta, zahajal v grofici, računal, štel denar, krojil usodo dežele, vračal svobodo ljudem ali jim pa natikal okove.

V takem razpoloženju ga je našel Izak Landauer. Previdno je začel govoriti o posebnih skominah, ki je z njimi bog, — hvaljeno bodi njegovo ime — preskrbel in kasnovol kristjane. Potem je prešel na govorice o Večnem Židu. Slednjč je pa kar tako mimogrede omenil, da si je grofica vplela v glavo, da se mora sesti z Večnim Židom ali pa z drugim magom ali astrologom, najraje z zanesljivim kabalistom. Potem je pa območnik in čakal.

Süss je takoj uganil, da njegov tovariš nekaj hoče. Napel je sluh in ča-

ka. Spravilo ga je iz ravnotežja, da je začel Izak Landauer z Večnim Židom. To se je nanašalo na zadevo, ki je ni bilo mogoče zavleči med kupčije, niti izpremeniti v številke. To se je nanašalo na pokopano preteklost. Razume se samo po sebi, da je tudi on, Süss, slišal te govorice. Toda njegova prirojena lastnost zapreti se pred vsem, kar bi moglo omajati njegovo sigurnost, ga je lahko in hitro prenesla preko vseh teh mučnih slutinj in misli. Le nikar ne zadeti na spomine, ki se jih je izogibal. Toda zdaj, ko je Landauer začel s tem, ga je obšel neprijeten občutek, ki se ga ni mogel ubraniti. Videl je Landauerjev predlog kot daljni, naglo proti njemu valoveči val. Bal se ga je in vendar je želel, da bi že bil tu; in ko je Izak Landauer zdaj zaključil svoje pripovedovanje, je sedel Süss v mučni napetosti.

Toda njegov tovariš je že zopet nadaljeval. Skrivajoč željno pričakovanje za brezbrimost svojega glasu je vprašal boječe: — Mislim sem, rebe Süss, da bi morala rabiti Gabriel... V tem grmu je torej tičal zajec. Ta mož, sedeč tu pred njim in kimaajoč zvito in zadovoljno z glavo, je meril

Lebrun

V nedeljo so imeli v znani verjamski utrdbi Souville, ki so si jo ogledali tudi naši izletniki na poti v Bruselj, veliko spominsko svečanost. Ob navzočnosti predsednika republike Lebruna so odkrili spomenik bivšemu vojnemu ministru Andreu Maginotu, ki je bil tu težko ranjen in odločkan za hlabrost. Med govorniki je bil tudi predsednik odbora za postvitev spomenika bivši ministriki predsednik Tardieu, v čigar kabineti je bil Maginot član in si je pridobil mnogo zaslug za stali za utrditev vzhodno francoske meje.

Opeharjene Američanke

Neprijetno pustolovščino, po katero pač ni bilo treba hoditi v Evropo, so doživeli oni dan tri podjetne Američanke v Bruslju. Vse tri v najlepših letih, dražestne, bogato založene z nakitom in denarjem, so se odpravile iz New Yorka Watterjeva, Rogerjeva in Julova v Evropo, da bi kaj videle in doživle. Takoj v Parizu so se seznanile z ugajenim gospodom, Martinom po imenu, ki se jim je brž ponudil za vodnika. Pariz jim je razkazal tako dobro, da so se dogovorile glede sestanka v Bruslju. Ko so se izprehajale Američanke s svojim pariškim prijateljem po Bruslju, se jim je pridružil O'Reilly, češ, da je dober Martinov prijatelj. Tudi on je bil zelo ugajen in duhovit, tudi on je bil Američanke takoj očaral. Zvečer po sijajni večerji v najboljši restavraciji je O'Reilly povedal družbi, da je dobil nalogo razdeliti v dobrodelne namene bogato dedščino in da išče v ta namen zanesljivega človeka, ki bi bil obenem sposoben položiti primerno kavo.

Martin mu je takoj ponudil v gotovini 200 funtov sterlingov, Američanke pa tudi niso hotele zaostajati za njim. Izročile so mu kot kavo svojo svoj nakit v vrednosti nad 3 milijone frankov in izjavile, da so pripravljene odpotovati v Rim k papežu z dedščino, da bi jo on razdelil v dobrodelne namene. Gospoda sta se potem za hip odtrgala pod pretvezo, da se morata preobleči v smokinge, da bosta lahko z damami plesala, toda vrnila se nista več. Dobro uro so ju Američanke zaman čakale, potem so se pa obrnile na policijo. Sleparka, ki sta doma iz Avstralije, so drugi dan aretirali. Američanke so pa odpotovale nazaj v domovino, češ, da so v Evropi že dovolj videle in doživle.

Iz Ptuj

Na državni realni gimnaziji v Ptuj se bodo vršili popravilni izpiti od 28. do 31. tm. Višji tečajni izpit bo 30. in 31. t.m. nižji tečajni izpit pa 31. t.m. Natanljnejši razpored je nabit na uradni deski. Vpisovalci se bodo za novo šolsko leto 1. septembra dijaki, ki bodo prišli z drugih srednješolskih zavodov na ptujsko gimnazijo, 2. septembra prvošolci, od 3. do 5. sept. pa tako, kakor je priobčeno v letnem izveščju.

Prostovoljna gasilska četa v Ptuj izreka tem polom vsem trgovcem, obrtnikom in drugim najtoplejšo zahvalo za polnočena darila in prispevke. Ravno tako se četa zahvaljuje vsem požrtvovalnim damam, ki so sodelovale na prireditvi v šolih. Prav posebno zahvalo za izreka četa meščanstvu, ki je na tako svečan način okrasilo hiše in razsvetlilo okna pri večerni bakladi!

Uradne ure pri ptujskem sreskem sodišču so od 15. t.m. dalje zopet od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Ptujska bolnica se razširi. Podban g. dr. Pinkmajer si je ogledal tudi ptujsko bolnico v spremstvu mestnega predsednika g. Jaršeta in sanitetnega svetnika g. dr. Vrečka. G. podbana so sprejeli pred bolnico vodja bolnice primarij g. dr. Kühr, ekonom Florjančič, sekundarij dr. Jože Munda in sestra prednica. Ogledal si je vse prostore bolnice, ter obiskal bolnike. Zlasti si je ogledal tudi kuhinjo ter banovniško hiralnico. Zelo pohvalno se je izrazil o redu in čistoti, ki vlada v teh dveh zavodih. Izjavil pa je tudi, da je res nujno potrebno razširiti bolnico, kar se bo zgodilo še letos, ker so denarna sredstva že na razpolago. Bolnica pa se bo razširila še v večjem obsegu, kakor je bilo prvotno določeno. Da se bolnica razširi, je res že skrajni čas, saj je vedno prenapolnjena, kar pa tudi ni čuda, saj je ptujski sres eden največjih v dravski banovini.

Sprejem učencev v drž. moško obrtno šolo za pletarstvo v Ptuj. Ta zavod ima namen izveščati praktično in teoretsko v pletarstvu in vrhovstvu učence obojega spola in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pomaga po dovršeni učni dobi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati, kot domače obrti, na svojih domovih. Vpisovanje traja do 1. septembra in se lahko izvrši tudi pisмено. Prijava kolektivna z Din 5. mora vsebovati krstni list (dokaz, da učence star najmanj 12 let), domovino, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo (dokaz, o dovršenih najmanj 6 razredih osnovne šole), izjavo staršev ali varuha, s katero se zavezujejo, da bodo vzdrževali gojenja in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov roditeljev. Pouk se prične v četrtek, 5. septembra t. l. ob 8. uri.

Sport. V nedeljo sta se na igrališču SK Drava preiskusila SK Drava in SK Čakovce, SK Čakovce je igral zelo lepo ter je zmagal s 3:0.

Z nožem po glavi. V nedeljo se je zbrala večja družba fantov v gostilni Goljat v Cirkovcih, kjer se je tudi veliko plesalo. Pri plesu pa je med fanti prišlo do prepira radi nekega dekleta in že se je zabiskal v rokah posestniškega sina D. A. iz Jablan nož, s katerim je dvakrat močno udaril po glavi posestnikovega sina Klasine Stefana ter mu prizadel težko poškodbo. D. je ovažen sodišču.

Nesoda. 5 letna hči posestnika Horvat Marija iz Markovec se je doma igrala na vozu s katerega je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo in so jo morali prepeljati v Ptujsko bolnico.

Poskus samomora mlade žene. V ptujsko bolnico so pripeljali komaj 27 let staro gospo D. A. iz Borja pri Ptuj, ki si je v samomirnem namenu prerezala z nožem na levi roki vse žile in kite. Rana je bila tako globoka, da je segala do kosti in se je zahvaliti le hitri zdravniški pomoči, da se je rešilo mlado življenje. Kaj je pognalo mlado gospo v obup ni znano.

Prijet maščevalec. Vzdušnem času je izbruhnilo v okolici Smolincev več požarov, ki sta jih podtaknila brata F. F. in A. iz Smolincev. Povod sta vstaknila v seno gorčično svečo, da bi s tem zabrisala za seboj sled. Oročnikom iz Juršine se je posrečilo izslediti požigalca, kipa sta izpovedala, da sta bila k temu dejanju naštevana od nekega posestnika. Oročniki so aretirali posestnika D. J. iz Smolincev, ker je osumljen, da je on nabujkal brata F. D. je bil izročen sodišču.

Nesoda. 5 letna posestnikova hči Horvat Marija iz Markovec je padla tako nesrečno z voza, da si je zlomila desno nogo in so jo morali prepeljati v bolnico.

torej z jasnim računom na to, na kar se je on sam bal misliti, kar je bil sam odgnal od sebe. Šel ga je, naj to zadevo uredi.

— Mislim, — je nadaljeval njegov tovariš, izkušnjavec predmet tolike zavisti, — mislim, da ta Večni žid, ki o njem fantazirajo — to vendar mora biti samo on.

Da, da to je seveda šutil tudi Süss, ko je prvič zaslišal te govorice. Toda baš tega se je hotel otresti, da bi tak slutnja ne postala gotovost. Rabbi Gabriel, njegov stric, kabalist, zagoteno mož, za vsakega ovit v posebno in strahotno meglo, edini človek, ki mu je ostal zagonetka, ki je že samo s svojo prisotnostjo zakalil njegovo pestro sliko sveta, je pretresal njegovo resničnost, jemal ves smisel njegovim jasnim okroglim številkam — ta naj bi ostal tam, kjer je bil, daleč od tod. Gotovo ni bilo dobro vmešavati ga v kupčije. On se dotakne pokopane preteklosti. Iz tega nastanejo zmede, sitnosti, neprijetnosti, stvari, ki se odklikajo vsakega namu račun. Ne, ne, kupčije so tu, a ono drugo je tam skrito, oddaljeno in tako je dobro in tako naj tudi ostane.

Lion Feuchtwanger:

10

Žid Süs

Roman

Izaku Landauerju se je dal tako lahko pregovoriti, da je odpotoval z njim v Wildbad tudi zato, ker se je moral že skozi več let podvreči lečenju v tem zdravilišču vsak, kdor je hotel veljati v zapadni Nemčiji za kavalirja. Tudi iz Francije so prihajali tja gostje, tam si videl najmodernejšje kočije, slišal najelegantnejše pogovore in kdor je hotel, si je lahko tam obrusil po versaillem vzorcu vse konice in robosti, ki se jim ni mogel povsem izogniti niti najmodnejši nemški dvor. Tam je bil zbran veliki svet, tam so bile najjasnejše vidne še tako majhne spremembe v cenitvi poedincev in celih slojev, kdo se je dvigal in kdo padal, živ primer je bil stokrat poučnejši od Mercure galant.

V vsej Nemčiji ni bilo kraja, kjer bi se bil človek lahko iz večje sigurnostjo gnetil, kateremu gležnju mora dati modni kavalir prednost pri izbiri svoje dame, če noče veljati za zaostalega. Ker Süss ni imel nobenega važnej-